

HOMENATGE A LES BRIGADES INTERNACIONALS. (Mataró, 5 d'abril de 2009)

Primer de tot, deixeu-me felicitar l'organització d'aquest d'acte de record-homenatge a les Brigades Internacionals. És emocionant que després de 70 anys d'acabada la guerra estiguem aquí honorant els que des de totes les parts del món varen venir a ajudar-nos a lluitar contra el feixisme, deixant-hi molts la seva vida. En aquell combat es va forjar una unió que perdura fins ara. Mai els hem oblidat, i ells ho saben. El dia del seu comiat, l'octubre de 1938, la Pasionaria deia unes paraules que vull recordar avui:

“Madres, Padres, Cuando los años pasen y las heridas de la guerra se vayan restañando, cuando el recuerdo de los días dolorosos y sangrientos se esfumen en un presente de libertad, de paz y de bienestar, hablad a vuestros hijos; habladles de estos hombres de las Brigadas Internacionales, contadles como vinieron a nosotros a decirnos: ¡Aquí estamos! Vuestra causa es nuestra misma causa, es la causa común de toda la humanidad avanzada y progresista”

I així és va fer. Els meus pares ho varen fer. Jo sóc nascut 7 anys després d'acabada la guerra, i me'n varen parlar, i el meu pare sempre va cultivar el record dels brigadistes. I avui ell estaria emocionat de veure aquest acte.

Sí, els pares varen parlar els fills d'aquells homes, i després de 70 anys encara els recordem i els hi retem homenatge, com aquí avui.

Els hi retem homenatge perquè pocs fets de la història del segle XX donen una lliçó tan gran de solidaritat heroica cap unes idees i un poble com varen donar les Brigades Internacionals.

S'ha dit que són el darrer episodi romàntic de la història contemporània. No és cert. Les generacions posteriors han fet palès igualment que la generositat romàntica cap els demés és inherent al gènere humà; innumbrables exemples ens ho demostren. Però sí que pot afirmar-se que les Brigades Internacionals varen significar un dels moments més àlgids de la solidaritat internacional. I el seu exemple serveix avui per entendre com és de necessària, i jo diria d'obligatòria, l'acció solidària cap tots els que avui pateixen la injustícia, la indignitat, l'agressió, la manca de Drets Humans.

Els milers de ciutadans del món, que sense saber alguns ni tan sols on era Espanya, varen morir al nostre país, ens marquen aquest camí. Aquesta és la seva lliçó, que ens van donar fins i tot després de lluitar a Espanya. Molts d'ells varen ser represaliats en els seus països per haver lluitat a Espanya, però varen continuar la lluita en altres fronts i la majoria varen estar involucrats, fins al final dels seus dies, en campanyes per la justícia social, la democràcia i un món millor.

No els caracteritzava idees iguals ni comportaments idèntics, procedien de sectors diferents i fins i tot de pensaments polítics no coincidents, però tenien tots un únic objectiu que donava coherència a la seva acció: el convenciment de qui era l'enemic a combatre: el feixisme. Tots ells tenien doncs en comú la seva actitud antifeixista, i aquesta bandera els ha acompanyat tota la seva vida. I quan ara han tornat en diverses ocasions en els diferents homenatges que els hem fet, l'han aixecada amb orgull.

La dictadura franquista els va insultar, calumniar. Els va presentar com a mercenaris, aventurers, soldats de fortuna... Però no varen aconseguir falsificar la història, perquè, quin poble 70 anys després ret homenatge a uns mercenaris? Quin poble els dóna emocionadament les gràcies i els fa fills seus? Quins mercenaris tornen tants anys després a la terra en la qual varen lluitar i donen les gràcies ells per haver-ho pogut fer?

Milton Wolf, el brigadista nord-americà de la Brigada Abraham Lincoln, que fa poc ens ha deixat, deia sempre: “No em doneu les gràcies per haver vingut a lluitar, us les haig de donar jo per haver-me permès lluitar amb vosaltres”. Sí, la fraternal unió del nostre poble amb els brigadistes és per sempre i el seu record indestructible. Sempre els portarem al cor, i avui aquí, aquest acte ho demostra.

Els no varen venir a lluitar només per Espanya i la causa republicana, els lluitaven per la derrota europea del feixisme. Perquè la guerra d'Espanya va ser una guerra internacional, on la República lluitava contra l'Alemanya Nazi i la Itàlia Feixista, i sense la participació de les quals Franco mai hagués guanyat la guerra. I la República, abandonada i traïda per les democràcies occidentals, només va tenir l'ajut de la URSS, limitat pel bloqueig de la flota italiana i el tancament de la frontera francesa. Però en mig d'aquesta solitud, el novembre de 1936, pels carrers de Madrid, varen ressonar les passes fermes dels brigadistes, vinguts com deia Alberti:

***“de este país, del otro, del grande, del pequeño,
del que apenas si al mapa da un color desvaído,
con las mismas raíces que tiene un mismo sueño,
sencillamente anónimos y hablando habéis venido”***

En varen venir fins uns 60.000, dels quals en varen morir uns 10.000, 40.000 varen ser ferits, dels quals 8000 varen quedar ferits greument per tota la vida,.. només un 7% varen sortir indemnes. Va ser un gran sacrifici.

Però el seu sacrifici va significar una gran ajuda en la defensa de la República. Només en arribar van ser claus en la defensa de Madrid i en la batalla del Jarama, on varen patir unes baixes terribles. I en tot el desenvolupament de la guerra varen estar sempre en primera línia, essent conscients que la guerra d'Espanya era una peça més d'un combat global contra el feixisme europeu.

Com deia el brigadista italià Carlo Roselli “ Oggi qui, domani in Itàlia”. El combat d'Espanya va lliurar-se després per tot Europa, en la II Guerra Mundial. Un combat que és el de sempre, un mateix combat que encara avui es lliure, i en el qual, seguint l'esperit dels brigadistes, els avenços en qualsevol part del món, són els nostres avenços i els retrocessos els nostres retrocessos.

No hem de contemplar doncs el record dels brigadistes amb nostàlgia històrica, ans al contrari, l'hem de contemplar com un exemple a seguir de dignitat i solidaritat internacionalista. Estic segur que ells així ho voldrien.

Res més. Els brigadistes, per llei inexorable de vida, poden morir, però les Brigades Internacionals no moriran mai en el record del nostre poble. Actes com aquest ho demostren.

